

ایمیل صفحه آخر: safhehakhir@shahrvand-newspaper.ir

تقویم تاریخ

غروب
الکساندر پوشکین - شاعر و نویسنده روسی سبک رومانتیسم، بنیان گذار ادبیات روسی مدرن و بزرگترین شاعر روس زبان (۱۸۳۷ میلادی)
محمد مسعود - با نام مستعار م. دهانی، روزنامه‌نگار و رمان‌نویس ایرانی و مدیر روزنامه مردامروز (۱۳۳۶ خورشیدی)
عباس اقبال آشتیانی - مورخ، نویسنده، استاد دانشگاه، عضو هیئت‌مدیره فرهنگستان ایران و مجمع علمی عربی دمشق، صاحب آثاری چون: خاندان نوبختی، تاریخ مغول، تاریخ ایران بعد از اسلام (۱۳۳۴ خورشیدی)

طلوع
بوریس پاسترناک - نویسنده و شاعر روس، خالق اثر ماندگار دکتر ژواکو، صاحب آثار دیگری چون: توأمان در ابرها، تولدی دیگر، پهنای زمین (۱۸۹۰ میلادی)
برتولت برشت - نمایشنامه‌نویس، کارگردان تئاتر و شاعر آلمانی از برجسته‌ترین نمایشنامه‌نویسان تئاتر اروپا و صاحب آثاری چون: آوای طبل در شب، دایره گچی قفقازی، ننه دلاور و فرزندان او (۱۸۹۸ میلادی)
مارک اسمیتز - شناگر شهیر آمریکایی، برنده ۷ مدال طلای المپیک مونیخ (۱۹۵۹ میلادی)

رخداد
سقوط خلافت عباسیان با تصرف بغداد و قتل آخرین خلیفه عباسی به دست هولاکو خان مغول (۶۳۶ خورشیدی)
واگذاری منطقه کبک در شرق کانادا به انگلستان توسط فرانسه و براساس معاهده پاریس (۱۷۶۲ میلادی)
آغاز جنگ مسلحانه بین انقلابیان با حکومت پهلوی پس از حمله گارد شاهنشاهی به پادگان نیروی هوایی (۱۳۵۷ خورشیدی)
تصویب لایحه انحلال ساواک و محاکمه وزیران توسط مجلس شورای ملی (۱۳۵۷ خورشیدی)

قاپ کوچک
بدر دوندات رامپ و ویکیم جونگ، رئیس جمهوری ایالات متحده آمریکا و رهبر کما له در گذاری افتتاحیه بازی‌های المپیک زمستانی، ۲۰۱۸ در شهر پیونگ‌چانگ کره جنوبی رسماً افتتاح شد. عکس: برندن اسمایلسکی / AFP

بدر دوندات رامپ و ویکیم جونگ، رئیس جمهوری ایالات متحده آمریکا و رهبر کما له در گذاری افتتاحیه بازی‌های المپیک زمستانی، ۲۰۱۸ در شهر پیونگ‌چانگ کره جنوبی رسماً افتتاح شد. عکس: برندن اسمایلسکی / AFP

از هر دری سخنی

هاروارد و استفورد
زنی با لباس کتان و همسرش با کت و شلوار نخ نما شده در شهر کمبریج از قطار پایین آمدند و بدون هیچ قرار قبلی راهی دفتر رئیس دانشگاه هاروارد شدند. مرد به منشی رئیس دانشگاه گفت: «مایل هستم آقای رئیس را ببینم.» منشی می‌دانست که رئیسش علاقه‌ای به دیدار با چنین اشخاصی ندارد. پس با بی‌حوصلگی گفت: «بشان تمام روز گرفتارند.» زن جواب داد: «ما منتظر خواهیم شد.» منشی ساعت‌ها آنها را نادیده گرفت اما سرانجام به اتاق رئیس رفت و گفت شاید اگر چند دقیقه‌ای آنان را ببینند، بروند. رئیس با اوقات تلخی آهی کشید و سر تکان داد. او از اینکه افرادی با لباسی کتان و با کت و شلوار نما دفترش را به هم بریزند، خوشش نمی‌آمد. زن و مرد وارد اتاق او شدند. زن رو به رئیس دانشگاه کرد و گفت: «ما بسری دانشتم که یک سال در هاروارد درس خواندیم و اینجا راضی نبودیم. اما حدود یک سال پیش در حادثه‌ای کشته شد. شوهرم مومن دوست داریم بنایی به یادبود او در دانشگاه بنا کنیم.» رئیس تحت تاثیر قرار گرفت و یک‌باره خورد با غیظ گفت: «خانم محترم ما نمی‌توانیم برای هر کسی که به هاروارد می‌آید و می‌میرد، مثل قبرستان می‌شود.» زن به سرعت توضیح داد: «ما نه نمی‌خواهیم مجسمه بسازیم، فکر کردیم بهتر باشد ساختمانی به هاروارد بدهیم.» رئیس لباس کتان زن و کت و شلوار نخ نما می‌برد از برانداز کرد و گفت: «یک ساختمان می‌داند هنر به یک ساختمان چقدر است؟ ارزش ساختمان‌های موجود در هاروارد هفت و نیم میلیون دلار است.» زن یک لحظه سکوت کرد. رئیس خشنود چون شاید حال می‌توانست از شرشان خلاص شود. زن رو به شوهرش کرد و آرام گفت: «با هزینه راه اندازی دانشگاه همین قدر است؟ پس چرا خودمان دانشگاه تاسیس نکنیم؟!» شوهرش سر تکان داد. قیافه رئیس دستخوش سر در گمی و حیرت بود. آقا و خانم لیلاند استفورد از دفتر رئیس هاروارد خارج شده و راهی پالواتور ایالت کالیفرنیا شدند. آن‌ها در آن شهر یک دانشگاه ساختند و نام خود را بر آن گذاشتند: «دانشگاه استفورد».

حرف روز

زنان، تلویزیون و پس‌گردنی‌های گاه و بیگاه!
و سیما بر روش‌های سنتی در تهیه برنامه‌ها و به ویژه تک‌گویی‌های سیاسی-اجتماعی افزایش فاصله‌ها باور نکردنی با فرایند تغییرات جامعه و... بود که توانستم پشت جعبه جادویی را به خاک برسانم و خلاص! گرچه هنوز گاهی برای دیدن برنامه‌های صنفی-آموزشی، فیلم‌های مستند یا برنامه‌های ورزشی به تماشا می‌نشستم اما همچنان در بسیاری از گستره‌ها تلویزیون و دست‌اندر کارانش نتوانسته‌اند اعتماد را برگراند و همچنان از آن و آنها دورم.
۲- پسر ۱۰ ساله‌ام علاقه فراوانی به برنامه‌های ورزشی به ویژه فوتبال دارد. همیشه پیگیر رویدادهای فوتبالی ایران، اسپانیا و... است. مدتی پیش که اخبار ورزشی را گوش می‌داد و من هم در گوشه‌ای درگیر لپ‌تاپم بودم، ناگهان ناپاوانه دیدم که خبر ورزشی دو بخش شده و در دومین بخش‌اش به خبرهای ورزشی و به ورزش زنان پرداخته می‌شود و حتی تصویرهایی از آنان بخش می‌شود! حال و هوایی مانند اصحاب کفهر داشتم. باور نمی‌شود چند پار برسیدم: از کی این بخش را افزودند؟ از کی به اخبار بانوان هم پرداخته می‌شود؟ از کی تصویر خانم‌های ورزشکار و مسابقه‌هایشان بخش می‌شود؟ چند روزی درگیر آن بودم و به دنبال پاسخ و توجیهی برای این رفتار دست‌اندرکاران کنونی صداوسیما، دست‌اندرکارانی

فوکوس

۹۵ سال پیش، برابر با ۹ فوریه ۱۹۲۳ میلادی، ویلهلم کتراد روتکن، فیزیکدان آلمانی، کاشف اشعه ایکس و برنده اولین جایزه نوبل فیزیک در مونیخ در گذشت. روتکن بر اثر یک اتفاق اشعه‌ای را کشف کرد که چون در ابتدا منبع و کاربردش را نمی‌دانست نام آن را «ایکس» یا مجهول گذاشت. کشف روتکن اولین کشف سری کشفیات در مورد رادیواکتیویته بود که شامل کشفیات دانشمندان چون بکرل، گوری، راد فورد، ماکس پلانک، تاسسون، انیشتین و انریکو فرمی می‌شد. اشعه ایکس اشعه‌ای با طول موج بسیار کوتاه و قابلیت نفوذ بسیار زیاد است و از اغلب مواد عبور می‌کند. فیزیکدانان برای آتالی مواد بلوری استفاده‌های شایانی از این اشعه برده‌اند و در پزشکی تحت عنوان‌های رادیوگرافی و رادیوسکوپی به کار برده می‌شود. کشف اشعه ایکس و کاربرد وسیع آن در تصویربرداری پزشکی باعث نجات جان انسان‌های زیادی شد. به طوری که در حال حاضر تصور علم پزشکی بدون تصویربرداری با اشعه ایکس غیرممکن است. اشعه ایکس در صنعت نیز مورد استفاده فراوانی دارد. مثلاً می‌توان از آن برای اندازه‌گیری ضخامت برخی مواد و پیدا کردن درز و رخنه‌های ناپیدا استفاده کرد. اشعه ایکس در بسیاری دیگر از زمینه‌های علمی از زیست‌شناسی گرفته تا نجوم و ستاره‌شناسی نیز کاربرد دارد.

در پیچه

سی و چهار ساله است و یک ساله‌ای از جدایی‌اش می‌گذرد. دو پسر هشت‌ساله دارد که دوقلو هستند. سال گذشته پدر چچه‌ها بنا به قانون حضانت، چچه‌ها را از حضانت او خارج کرد و به حضانت خود در آورد. زهرا می‌گوید: «طبق قانون من فقط می‌توانم ۲۴ ساعت در هفته پسرهایم را ملاقات کنم و این مدت خیلی کم است. اواسط هفته دلم خیلی برایشان تنگ می‌شود. برای همین به مدرسه‌شان می‌روم تا آنها را ببینم. اما همسر سابقم به مدیر و ناظم مدرسه سفارش کرده که به من اجازه ملاقات ندهند. آنها هم با من بد رفتاری می‌کنند. تحقیرم می‌کنند. یک بار وقتی به مدرسه رفتم تا پسرهایم را ببینم، ناظم جلوی من به سر ایستاد و گفت: «کاری نکن که بهشون خوش بگذرد! ۱۰ دقیقه بیشتر فرصت ندان...» با خودم گفتم «مگر تو مادر نیستی؟! مگر بچه نداری؟! خدا کنه روزی به درد ما دچار شی؟!» زهرا ادامه می‌دهد که مدیر مدرسه به او گفته می‌تواند از آموزش و پرورش منطقه‌نامه‌ای بگیرد مبنی بر مجوز ملاقات مادر با بچه‌ها در مدرسه. او پس

محمدرضا نیک‌نژاد

۱- بچگی‌ها خیلی به تلویزیون وابسته بودم. خیلی وقت‌ها پیش می‌آمد پس از چندین بار که صدایم کرده بودند و من در ژرفای تماشا بودم یک «پس گردنی» به هوشم می‌آورد که چه آشنایی با کتاب‌های شرعی در دوران نوجوانی این وابستگی را کاهش داد اما همچنان با رشته‌های توانمند درگیرش بودم. یادم هست سال کنکور بود و سریال پر کشش و پایان نیافتنی اوشین؛ با پنهان‌های فرو کرده در گوش و چند پیراهن و شلوار گرم و کت و زیلو به دست رو به آتش‌خیزانه در آن سوسی حیاط می‌نهادم و البته باز درگیر سرگذشت آن بانوی ژاپنی بودم و... بی‌گمان اعتیادی بود برای خودش! خوشبختانه با رفتن به سربازی و دانشگاه و البته با آشنایی بیشتر با کتاب و مجله آرام‌آرام دوزش را کاهش دادم اما بریدگی کلمه‌م ماند تا آزادی‌های اجتماعی-فرهنگی نسبی در دوران اصلاحات و انتشار روزنامه‌های تاثیرگذارش و از همه مهمتر اینترنت و جریان آزاد اطلاعات و گسترش و گوناگونی رسانه‌های تصویری دیگر... و البته پافشاری دست‌اندرکاران صدا

نگاه

رأین‌هودهای سیاسی
پرویز عینی | آموزگار |
بیشتر در هوای مسحورکننده مفاهیم و باورهای ایدئولوژیک خود به سر می‌برند، توده‌ها نیز محو تماشای صحنه‌های رویایی روشنفکران، در خلسه راهی خود مستاند. حکومت‌کنندگان نیز البته در این زمینه رقیب سرسخت روشنفکرانند. آنان نیز در تولید گفتارهای مدهوش‌کننده کم نمی‌آورند. البته قدرت روشنفکران برای تولید چنان صحنه‌هایی به پایان می‌رسد. آنگاه توده‌های مستی که دیگر از جهان خود فاصله گرفته‌اند، هوشیاری‌شان نگران‌کننده است. هوشیاری مردمی که دهه‌هاست فراموش کرده‌اند که در فضای متعارف زندگی روزمره خود زیست کنند، واقع‌بینانه وضع خود را مورد تحلیل قرار دهند و در حل مشکلات عینی خود به راه‌های عینی تمسک جویند. چنین است که زمانه، زمانه ظهور رأین‌هودها و زورهای سیاسی است. کسانی که نه به سحر گفتار، بلکه به سحر عملیات سرگرم‌کننده، خلسه می‌آفرینند. تا اطلاع ثانوی سیاست عینی همین‌که هست و البته امید سبزی‌فرا که می‌گوید: این نیز خواهد پایید.

